

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ВИБІРКИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ АУДИТУ

Питання формування аудиторської вибірки і оцінки результатів її перевірки розглядаються в МСА 530 “Аудиторська вибірка” (далі МСА 530), який в цій частині доповнює МСА 500 “Аудиторські докази” (далі МСА 500). МСА 530 визначає аудиторську вибірку як вибірку елементів генеральної сукупності, яка підлягає аудиту, в такий спосіб, що всі відібрані елементи мають шанс бути відібраними з метою надання аудитору належної основи, на підставі якої формуються висновки щодо всієї генеральної сукупності. Завдяки цьому на відміну від вибору конкретних позицій аудиторська вибірка дозволяє зробити висновки по всій сукупності позицій на основі перевірки позицій зі сформованої аудиторської вибірки.

МСА 530 вводить поняття “статистична вибірка” (statistical sampling) – і визначає це поняття наступним чином – це вибірка, що володіє наступними характеристиками:

- випадковий (або систематичний з випадковим вибором початкової точки) відбір елементів вибірки;
- використання теорії ймовірності (математичної статистики) для оцінки результатів вибірки, у тому числі оцінки ризику вибірки.

У Додатку 4 до МСА 530 описано застосування випадкового і систематичного відбору елементів з випадковим вибором початкової точки відбору для формування статистичної вибірки. Але стандарт не містить відомостей про те, яким чином теорія ймовірності (математична статистика) може бути використана для оцінки результатів перевірки елементів статистичної вибірки. МСА 530 зазначає, що при формуванні статистичної вибірки аудитор може визначити обсяг вибірки за допомогою статистичних формул, виходячи з прийнятого аудитором прийнятно низького ризику вибірки. При цьому стандарт не містить відомостей про те, які статистичні формули можуть бути використані аудитором для визначення обсягу вибірки і ризику вибірки. МСА 530 зобов'язує аудитора поширити викривлення, виявлені в елементах вибірки, на генеральну сукупність, тобто визначити розрахункове (прогнозоване) викривлення в генеральній сукупності. Однак стандарт не містить відомостей про те, яким чином аудитор може здійснити подібну операцію.

Таким чином, для обґрунтованого виконання вибіркової перевірки згідно МСА 500 і МСА 530 необхідна розробка методик: а) оцінки ризику суттєвого викривлення з решти позицій при виконанні вибіркової перевірки шляхом відбору конкретних позицій; б) визначення обсягу вибірки та ризику вибірки при формуванні статистичної вибірки; в) визначення розрахункового (прогнозованого) викривлення в генеральній сукупності.

Розробка зазначених методик можлива у відповідних рекомендаціях регулятора на ринку аудиту, з цією метою, необхідно провести аналіз та узагальнити наукові розробки щодо виконання вибірових перевірок в аудиті та узагальнення вітчизняної практики.